

УДК: 327(73+519)

ПАК КИН ХЕ – ПРЕЗИДЕНТ РЕСПУБЛІКИ КОРЕЯ, ЗАЛІЗНА ЛЕДІ АЗІЇ

Матлай Любава

Національний університет “Львівська політехніка”

(стаття надійшла до редколегії – 21.01.2016 р., прийнята до друку – 18.03.2016 р.)

© Матлай Л., 2016

Висвітлено нелегкий життєвий шлях та неординарне політичне бачення однієї із найвизначніших азійських політиків, першої за останні тисячу років жінки-президента Республіки Корея Пак Кин Хе. Її обрання на вищий пост у державі було вражаючим досягненням, враховуючи, що Південна Корея має найвищий рівень гендерної нерівності серед розвинених країн світу.

Ключові слова: Республіка Корея, перша жінка-президент, лідер нації, зовнішньополітичний курс, регіональна політика.

MS. PARK GEUN-HYE: THE PRESIDENT OF THE REPUBLIC OF KOREA, “IRON LADY” OF ASIA

Lyubava Matlay

The paper deals with the main aspects of the political biography and reviews the first female president in Korea's history in the 21st century Ms. Park Geun-Hye, who also is the first woman head of the state in the modern history of Northeast Asia. Her election to the highest post in the state was an especially impressive achievement considering that South Korea has the highest level of gender inequality among developed countries in the world. In this country and in the whole Northeastern Asian region politics has been a male-dominated occupation and women have been underrepresented. Special attention is paid to factors which conditioned success of the presidential elections winner. Inauguration of the president of the ROK Park Geun-Hye was a turning point in the role of women in South Korean politics. Finally, the president Park is a rare female leader in a male-dominated political system. The author of the paper examines the role of familial ties in Park Geun-Hye's political history.

It is found that the basic foreign policy strategy of President Park's administration is politics of trust which consists of three pillars: trust diplomacy and multilateral cooperation in Asia; strong defense and strong deterrence; the Korean peninsula trust process. The leaders of Asia's countries shared common understanding of the need to upgrade bilateral and multilateral strategic partnership to higher level of cooperation for peace and prosperity of the international community.

The author considers the approach of President Park towards the USA, Japan, China, North Korea. The President of South Korea is a proponent of negotiating between the two Koreas, rather than adopting military solutions. In her reconciliation project, the peace building process for two Koreas should start with demilitarization, followed by economic and political integration.

Key words: The Republic of Korea, the first female president, the leader of the nation, foreign policy, regional policy.

Із давньої корейської історії відомо про жінок, які володіли королівським титулом. Це були правительки ранньофеодальної держави Сілла – Сондок (632–647 рр.), Чіндок (647–654 рр.) та Чінсон (887–897 рр.). Більше ніж через тисячу років корейське суспільство з конфуціанською політичною культурою, відоме консервативністю та традиціоналізмом, домінуванням чоловіків у всіх сферах суспільно-політичного життя, обрало своїм лідером жінку. У грудні 2012 року вперше в історії президентом Республіки Корея стала відомий політик Пак Кин Хе, донька генерала Пак Чон Хі, який керував державою у 1961–1979 роки. Його доньці судилося продовжити

політичну династію у XXI ст. як всенародно обраному президенту, за якого вперше в історії РК проголосувало більше половини виборців. Тема актуалізується також посиленням впливу у світовій політиці та економіці Південної Кореї.

Мета цієї наукової розвідки – створити політичний портрет чинного президента РК Пак Кин Хе.

Оскільки дотепер немає ґрунтовних досліджень діяльності чинного президента РК в українській та зарубіжній історіографії, теоретична основа цієї наукової розвідки ґрунтується на її численних зверненнях, виступах та промовах до співвітчизників та світової спільноти; матеріалах періодичної преси.

Шлях до найвищої державної посади для Пак Кин Хе був нелегким. Їй довелося пережити трагічні втрати матері та батька, життєві розчарування. Вона народилася у лютому 1952 року у родині колишнього президента Пак Чон Хі, якого світ визнав головним творцем південнокорейського “економічного чуда”, тоді як у самій Кореї ставлення до нього неоднозначне, враховуючи авторитарний стиль правління, репресії щодо противників режиму. Його неодноразово намагалися вбити. Так, під час святкування Дня незалежності у 1974 році, в корейського лідера стріляли у приміщенні Національного театру в Сеулі, де він виступав з промовою. Куля рикошетом влучила у дружину президента Юк Йон Су. Президент виступив до кінця, продемонструвавши надзвичайну витримку та силу волі. Його дружину не змогли врятувати. Після смерті матері, у 1974–1979 роках Пак Кин Хе виконувала обов’язки першої леді країни, супроводжуючи батька на офіційних прийомах, візитах, благодійних заходах і була витонченою противагою суворому президенту. Вона пожертвувала своєю мрією стати професором, поставила національні інтереси вище власних. Останній замах на керівника держави 26 жовтня 1979 року виявився успішним. Мабуть, час після вбивства батька був чи не найважчим у житті майбутнього президента – від неї відвернулися колишні підлегли, соратники та друзі родини.

Кінець дистанціюванню Пак Кин Хе від національної політики поклала світова фінансова криза 1997–1998 років, яка загрожувала зруйнувати економічну спадщину батька. У 1998 році її вперше обрали депутатом Національних зборів від консервативної Партії великої держави (“Ханнара”). Впродовж 2004–2006 років Пак Кин Хе вдалося реорганізувати Партію великої держави та досягти абсолютної більшості в парламенті. За ці два роки представники партії перемогли у понад 40 виборах до різних гілок влади. Пані Пак отримала неофіційний титул “королеви виборів” за її вміння переконувати виборців у своїй чесності та безкомпромісності, здатність вести за собою [9].

У 2011 році Пак Кин Хе очолила Надзвичайний Комітет правлячої партії, який перейменував “Партію великої держави” у “Партію нових горизонтів” (“Сенурі”). Через рік лідера оновленої партії висунули єдиним партійним кандидатом у президенти держави. Під час виборчої кампанії пані Пак критикувала авторитаризм і стверджувала, що успіхи в економіці не можуть виправдати диктаторські методи управління країною. Вона прямо звернулася до виборців та публічно вибачилася за репресивну політику свого батька. Корейський історик Хам Сан Дек стверджував: “Всі корейці, коли бачать Пак Кин Хе, уявляють дві особи одночасно. Коли вона розповідає про національну економіку, економічну безпеку, ми бачимо

обличчя її батька. Але коли вона говорить про допомогу бідним, добробут, щастя народу, ми бачимо обличчя її матері” [4].

Світові імponує людяність та відкритість корейського лідера. Фахівець із азійських досліджень Інституту оборонного аналізу США, колишній викладач університету Соганг у Південній Кореї, де навчалася майбутній президент, Кан Дан О згадує працелюбність та відповідальність своєї студентки, її непереможне бажання вчитися та покладатися на себе у різних життєвих ситуаціях. Пані Кан розповідає, що президента близькі люди називають “принцесою маленького записничка” за звичку постійно носити маленький ноутбук та записувати ідеї, зауваження і нагадування про роботу, не покладаючись на власних помічників. Коли оточення дивується добрій пам’яті президента, глава держави жартує: “Ви забули, що я принцеса маленького записничка?” [10]. Будучи одинокою жінкою (корейське суспільство негативно сприймає неодружених жінок), пані Пак змогла знайти прості та зрозумілі слова, щоб переконати виборців, що вони – її єдина родина і вона робитиме все можливе для щастя людей, оскільки не має власної сім’ї, про яку потрібно піклуватися, не має дітей, які б успадкували її статки. Згодом, ставши президентом, жартувала, що вийшла заміж за Корею.

25 лютого 2013 року на вісімнадцятій президентській інавгурації (перші президентські вибори в Кореї відбулися у 1948 році), всенародно обрана президент звернулася до нації з промовою “Відкриваючи нову еру сподівань”, зазначивши, що відкриває нову еру, в якій щастя кожного громадянина стане основою міцності країни. Враховуючи, що за показниками витрат на соціальне забезпечення відповідно до ВВП, країна ще відстає від інших розвинених держав, президент звернула увагу на проблеми простих людей та необхідність досягнення суспільного добробуту [16].

З перших днів перебування при владі президент Пак Кин Хе взяла курс на створення креативної економіки, яка б поєднала інноваційні технології та творчі ідеї. Така економіка спроможна утримати подальше економічне процвітання держави, оскільки дотепер розвивався експортно-орієнтований великий бізнес, що користувався і користується широкою державною підтримкою. Гігантські корпорації – чеболі (такі як конгломерати Samsung, Hyundai Motors, SK, LG та інші) очолюють впливові сімейні клани, здатні політично та економічно впливати на внутрішнє життя країни та її зовнішньополітичні та зовнішньоекономічні пріоритети. Адміністрація президента Пак цілеспрямовано і неухильно намагається запобігати надмірній концентрації економічної влади чеболів – втілюючи заходи щодо економічної демократизації, підтримуючи та стимулюючи малий і середній бізнес.

Президент держави, визнаючи важливу роль промислових гігантів в економіці, наполягає на виконанні останніми їхніх обов'язків перед суспільством. Відтак, розвиток креативної економіки має забезпечити конкурентоспроможність РК на регіональних та світових ринках, створення нових малих, середніх підприємств та робочих місць, добробут та процвітання нації.

З 2013 року главі держави довелося наполегливо просувати новий склад урядового кабінету, зміни щодо його структури та функцій. У лютому цього ж року, за ініціативою президента, створили міністерство науки, інформаційно-комунікаційних технологій та перспективного планування з метою забезпечення збалансованої державної політики, яка б сприяла зростанню та впровадженню нових технологій, розвитку науки та програмного забезпечення. За її правління поновили Раду Національної Безпеки, яка розробляє єдиний курс держави у сфері зовнішньої політики, безпеки та оборони.

Лише за перший рік свого президентства Пак Кин Хе відвідала 14 держав, взяла участь у понад сотні різноманітних міжнародних самітах, зустрічах, конференціях тощо. Яскрава особистість корейського президента розкрилася у її зовнішньополітичній діяльності, коли перед главою держави постали непрості завдання захисту національних інтересів в умовах небачено швидких трансформаційних змін у системі міжнародних відносин. Корейський лідер продемонструвала власне вміння гнучко і водночас твердо та рішуче втілювати зовнішньополітичний курс країни, яка стає впливовою у міжнародних відносинах. Світ відкрив розумного політика, прагматичного державного діяча, універсального менеджера, вмілого переговорника, гідного представника працелюбної азійської нації. Традиційно, як і її попередники, перший офіційний візит за кордон президент здійснила у США 5–10 травня 2013 року, коли обидві держави відзначали 60-річчя Сеульсько-Вашингтонського альянсу. Сторони підтвердили непорушність військово-політичного союзу обох держав як підґрунтя для миру та стабільності на Корейському півострові та Азії.

Для збереження миру та стабільності в ПСА, урядовий кабінет президента Пак Кин Хе у міждержавних відносинах намагається втілювати політику довіри, яка є ключовою основою міжкорейської та багатосторонньої міжнародної співпраці з урахуванням інтересів усіх зацікавлених сторін. Президентська Ініціатива щодо зміцнення миру та співробітництва у Північно-Східній Азії (NAPCI) спрямована на розвиток двосторонніх та багатосторонніх механізмів співпраці країн регіону і створення сприятливого середовища для миру та процвітання. Реалізація політики довіри потребує від глави держави політичної та дипломатичної майстерності,

прагматичного захисту національних інтересів в умовах стратегічної конфронтації та конкуренції між такими наддержавами, як США та Китайська Народна Республіка.

“Подорож душі та довіри” – так охарактеризували журналісти перший візит президента Пак Кин Хе до Китаю у червні 2013 року, де вона зуміла переконати сусідню державу у необхідності та результативності політики довіри. Цю політику підтримав глава КНР Сі Цзіньпін, який неодноразово висловлювався за розбудову політичних та безпекових зв'язків Пекіну та Сеулу, готовність розвивати тісні політико-дипломатичні контакти з президентом Пак Кин Хе та обмінюватися думками з основних питань, що становлять взаємний інтерес [17]. Як влучно підсумував один із корейських науковців Хван Че Хо, у відносинах з КНР, слід надалі просувати “...політику “багато крапель спричинять повільно”, а не намагатися “вирішити всі проблеми відразу” [7, с. 103]. Тому політика довіри між державами дасть змогу нагромадити позитивний досвід діалогу та співпраці на міцному підґрунті взаємного визнання та підтримки.

У вересні 2015 року південнокорейський президент вчетверте відвідала КНР у супроводі делегації національних корпоративних лідерів і вшосте провела двосторонні перемовини з керівником Піднебесної. Утім, деякі зовнішні спостерігачі визнали непристойною присутність президента РК Пак Кин Хе в оточенні президента РФ В. Путіна та голови КНР Сі Цзіньпіна на військовому параді за участі 12 тисяч китайських військовослужбовців у Пекіні, присвяченому 70-річчю перемоги над Японією і завершенню Другої світової війни. У РК країні праві також критикували національного лідера за візит до Китаю. У цьому разі, на думку американського політичного аналітика Д. Поллака, спрацювала зацікавленість Пекіну у денуклеаризації Північної Кореї та зменшенні гостроти суперечностей на півострові, тому президент Пак Кин Хе прагне заручитися підтримкою однієї із найвпливовіших держав регіону щодо об'єднання Кореї [13].

У центрі уваги президента Пак Кин Хе знаходяться і двосторонні відносини з Японією. Зустрічі сторін на вищому рівні були перервані у 2012 році через територіальну суперечку стосовно острова Токто (Такесіми) та подій минулого, пов'язаних із сексуальною експлуатацією корейських та китайських жінок у роки Другої світової війни. Індійський політолог Р. Панда влучно зробив висновок: “Повсякчас, коли мова йде про жертви японської агресії в роки Другої світової війни, РК та Китай часто разом занурюються в емоції та почуття і, нерідко, використовують минулі події в якості політичної доцільності, всупереч раціональності

сьогоднішнього геополітичного контексту” [15]. Однак цього разу спрацювало бажання країн розвивати багатосторонню співпрацю через політику довіри та пошук взаємоприйнятних компромісів. У листопаді 2015 року, вперше за останні три роки, в Сеулі відбувся шостий тристоронній саміт за участі президента РК Пак Кин Хе, прем'єр-міністра Китаю Лі Кецяну та прем'єр-міністра Японії Сіндзо Абе. Представники азійських держав намагалися побудувати потрійний механізм співпраці; виробити узгоджені позиції щодо змісту та перспектив інтеграції в регіоні; знайти компроміси в обговоренні зовнішньополітичних питань. Попри всі політичні та територіальні суперечки, сторони продемонстрували бажання вирішувати міждержавні суперечки дипломатичними методами. На останньому саміті були досягнуті домовленості про завершення створення зони вільної торгівлі – “Всеосяжного регіонального економічного партнерства” [5].

Мабуть, чи не найбільш хвилюючою темою для президента Пак Кин Хе залишається національне роз'єднання. Міжкорейські відносини прямо залежать від внутрішньополітичної ситуації в обох державах, зміни керівних еліт та зовнішньополітичних векторів, регіональної та глобальної систем стримувань та противаг. Треба додати, що на початок діяльності президента припало загострення обстановки на Корейському півострові, пов'язане із запуском Північною Кореєю балістичної ракети у грудні 2012 року. Наявність у Північній Кореї ядерної зброї потребувала активізації дипломатичних зусиль Сеулу щодо залучення на свою сторону впливових зовнішньополітичних та зовнішньоекономічних партнерів. Як главі південнокорейської держави пані Пак Кин Хе довелося пережити у лютому 2013 року північнокорейські випробування ядерної зброї та широко розгорнуту психологічну війну, розв'язану сусідньою КНДР. Сеульський президент достойно витримала перевірку на твердість та непохитність, спокійно та зважено реагуючи на всі виклики та провокації пхеньянського режиму. У березні 2014 року Пак Кин Хе під час візиту до Німеччини, заявила: “Якщо Північна Корея прийме стратегічне рішення поступитися своєю ядерною програмою, Південна Корея буде, відповідно, першою, щоб запропонувати свою активну підтримку, зокрема для членства в міжнародних фінансових інститутах та залучення міжнародних інвестицій” [3].

Влітку 2015 року Північна Корея в черговий раз пішла на загострення ситуації на півострові, вимагаючи призупинення пропагандистського мовлення з гучномовців, які виставлені Південною Кореєю на кордоні з КНДР. Треба сказати, що гучномовці стали працювати після підриву на міні двох південнокорейських солдат. Пхеньян погрожував у разі продовження роботи засобів пропаганди

розпочати повномасштабні бойові дії по їх знищенню. У серпні цього ж року президент РК Пак Кин Хе провела термінове засідання Ради національної безпеки та закликала збройні сили дати рішучу відповідь провокаціям. Вперше в історії Пхеньян офіційно вибачився перед Сеулом та сторони змогли порозумітися стосовно поновлення між корейського діалогу та зустрічей розділених сімей. Навіть у китайській пресі зазначили гнучкість та міцність південнокорейської дипломатії, а дипломатичний стиль президента Пак Кин Хе охарактеризували як “ззовні м'який, але з твердим внутрішнім стрижнем, який поєднує широке дипломатичне мислення та прийнятність у різних ситуаціях” [18].

У жовтні 2013 року президент Пак Кин Хе запропонувала проект “Євразійська ініціатива”. Він передбачає “відкриття та відмову від ядерної зброї Північної Кореї шляхом мирного процвітання Євразії”, інакше кажучи, через відтворення історії одного спільного євразійського континенту, в якому забезпечення миру та стабільності відбувалося б за допомогою спільного економічного об'єднання та ринку [6]. Передбачено поновлення давнього “Шовкового шляху” через Китай, пустелю Такла-Макан, плато Паміру, Центральну Азію, Іран, країни Середземного моря. “Експрес Шовкового шляху” має курсувати між обома Кореями, Китаєм, Росією, Центральною Азією та Європою, таким чином втричі скорочуючи час для транспортування вантажів порівняно з доставкою через Суецький канал. Крім того, вдасться уникнути проблем, пов'язаних з політичною нестабільністю в Сирії, Єгипті, морським піратством. Таким чином, ці проекти націлені насамперед на створення надійних транспортно-комунікаційних та енергетичних коридорів, які б активізували економічні зв'язки на континенті. Корейський президент впевнена, якщо торгові бар'єри між євразійськими державами будуть усунуті та прискориться регіональна економічна інтеграція, Євразія буде спроможна створити єдину континентальну зону вільної торгівлі.

Деякі науковці вважають, що політика президента РК Пак Кин Хе є middle-of-the-road policy, тобто, центристською, думки та ідеї якої підтримуються населенням [11]. Ця політика чимось схожа на зовнішню політику американського президента Б. Обами, як не надто жорстка та агресивна, не надто пасивна та щедра [12].

Президент Пак Кин Хе стала першим корейським лідером, який відвідав з офіційним візитом штаб-квартиру ЮНЕСКО у грудні 2015 року. Вона виступила в Парижі перед Постійними представниками держав-членів ЮНЕСКО, дипломатами. Як завжди, її промова була яскравою та експресивною, коли вона говорила про “чудо на річці Хан”, яке стало можливим, завдяки підтримці міжнародної організації освітній системі РК. Корейський лідер

простими та зрозумілими словами закликала міжнародну спільноту вирішити проблеми екстремізму, культурних та релігійних протиріч через виховання та освіту: “Немає кращого засобу укорінити ідею захисту миру, яка витримає випробування часом, ніж сіяти в головах дітей, котрі живуть у зонах конфліктів, насіння примирення, а не ненависті, діалогу, а не насилля, надії, а не розпачу” [14]. Примітно, що у своїй державі президентська адміністрація жорстко бореться із проявами насилля та соціальних недугів. Як глава економічно сильної країни, пані президент підтримала ініціативу ЮНЕСКО “Краще життя для дівчаток”, спрямовану на удосконалення доступу до освіти та послуг охорони здоров’я в державах, що розвиваються. РК і надалі буде сприяти зміцненню бази інформаційно-комунікаційних технологій в освітній галузі в Африці.

“Залізна леді” Азії”, “Міс Тетчер із Сеула”, “Господиня Голубого дому” – світова преса рясніє епітетами та порівняннями на адресу південнокорейського президента. Та й сама президент Пак Кин Хе неодноразово порівнювала свій стиль правління із тетчеризмом [9]. Як і колишній британський прем’єр-міністр М. Тетчер, вона має усталені погляди консерватора і власні сформовані ідеали та уявлення про державу, які загартувалися протягом років активного політичного життя. Її вирізняє принципова життєва позиція і розуміння громадянських цінностей. Відомий російський корезнавець І. Толстокулаков стверджує: “Послідовна політична позиція Пак Кин Хе як стійкого прихильника консервативних поглядів високо оцінювалася південнокорейським суспільством, але у цьому прослідковується не тільки політична сила діючого президента, але і слабкість: багато експертів відзначають недостатню політичну гнучкість Пак Кин Хе внаслідок твердої та принципової позиції” [2, с. 26]. На нашу думку, президент РК досконало оволоділа мистецтвом політики – вона поєднує свої незмінні людські та політичні цінності зі змінними обставинами, відповідально та компетентно виконуючи надскладні обов’язки національного лідера.

Треба сказати, що політики правого та лівого спрямування нерідко намагаються послабити внутрішньополітичні позиції президента. Так, керівник парламентської фракції керівної партії “Сенурі” Ю Син Мін ініціював конституційну реформу та внесення поправок у Закон про Національні збори, які можуть обмежити повноваження президента та виконавчої влади. У травні 2015 року ці поправки схвалив парламент. Однак президент Пак Кин Хе наклала на законопроект вето. Глава держави вперше після вступу на президентську посаду скористалася цим правом. І вона мала вагомі підстави – законопроект порушував принцип розподілу повноважень різних гілок влади, закладав підґрунтя для

перетворення держави з президентської на парламентську, обмежував законодавчі ініціативи президента.

Характеризуючи діяльність президента Пак Кин Хе, російський історик К. Асмолов вважає: “Для правих вона занадто ліва, а для лівих – занадто права...Ліві часто апіорі відмовляють їй у підтримці, вбачаючи у доньці клон батька та покладаючи на неї всю відповідальність за політику правих” [1]. Ці слова можна підтвердити фактами, коли ініціативи глави держави блокуються парламентом. Для прикладу, ініціатива Пак Кин Хе про реформування пенсійної системи державних службовців викликала значну протидію у законодавчому органі.

Так, діяльність президента РК Пак Кин Хе засвідчила, що республіка має сильного та впливового у регіональній та світовій політиці главу держави, основним пріоритетом якого є політика довіри між народами та державами. Завдячуючи цій політиці, Південна Корея протягом 2013–2015 років досягла рекордного експорту, позитивного сальдо торгового балансу та обсягу торгівлі; зміцнила свої позиції у міжнародній системі як середня держава з глобальними інтересами. Перспективним напрямом подальших досліджень може стати ґрунтовний аналіз внутрішнього та зовнішньополітичного курсів адміністрації чинного президента РК.

1. Асмолов К. Консерваторы в Южной Корее – новое наступление? [Електронний ресурс] / К. Асмолов. – Режим доступу: <http://www.ru.journal-neo.org/2015/10/30/konservatory-v-yuzhnoj-koree-novoe-nastuplenie/>
2. Толстокулаков И. Изменения во внешнеполитическом курсе Республики Корея после прихода к власти администрации президента Пак Кын Хе / И. Толстокулаков // У карты Тихого океана. Информационно-аналитический бюллетень. – 2013. – № 31 (229). – С. 23–40.
3. An Initiative for Peaceful Unification on the Korean Peninsula. Dresden – beyond division, toward integration [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.english1.president.go.kr/activity/speeches.php?srh%5Bboard_no%5D=24&srh%5Bsearch_type%5D=1&srh%5Bsearch_value%5D=&srh%5Bpage%5D=2&srh%5Bview_mode%5D=detail&srh%5Bseq%5D=5304&srh%5Bdetail_no%5D=27#sthash.WWQBdnl.dpufs
4. Charlan Ch. South Korea’s new leader, Park Geun-hye, was pushed onto political stage by tragedy [Електронний ресурс] / Ch. Charlan. – Режим доступу: http://www.washingtonpost.com/world/asia_pacific/for-s-koreas-park-after-tragedy-a-first-taste-of-power/2013/01/25/0dc9382e-5e30-11e2-90a0-73c8343c6d61_story.html
5. East Asia leaders agree to revive annual trilateral summit [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.japantimes.co.jp/news/2015/11/01/national/politics-diplomacy/east-asia-leaders-agree-revive-annual-trilateral-summit/#.VmHVMF6MJod>
6. EurAsia Initiative [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.mofa.go.kr/ENG/image/common/title/res/0707_eurasia_bro.pdf
7. Hwang Jaeho. The ROK’s China Policy under Park Geun-hye: A New Model of ROK-PRC Relations / Jaeho Hwang // International Journal of Korean Unification Studies. – 2014. – Vol. 23. – P. 103–130.
8. Is South Korea ready for

- “Madam President” [Elektronnyy resurs] // REUTERS. – December 13, 2012. – Режим доступу: http://www.ajw.asahi.com/article/asia/korean_peninsula/AJ201212130005
9. Kongdan Oh. Outlook for Nation’s First Female Leader [Elektronnyy resurs] / O. Kongdan // The Korea Herald. – December 25, 2012. – Режим доступу: <http://www.brookings.edu/research/opinions/2012/12/25-south-korea-oh>;
10. Kongdan Oh. Korea President Park Geun-hye: Then and now [Elektronnyy resurs] / O. Kongdan. – Режим доступу: <http://www.washingtontimes.com/news/2015/oct/14/kongdan-oh-korea-president-park-geun-ye-then-and-n/?page=all>
11. Longman Dictionary of Contemporary English [Elektronnyy resurs]. – Режим доступу: <http://www.ldoceonline.com/dictionary/middle-of-the-road>
12. Miller A. D. The Goldilock’s Principle [Elektronnyy resurs] / A.D. Miller // Foreign Policy. – 2012. – No. 15. – Режим доступу: http://www.foreignpolicy.com/articles/2012/03/15/the_goldilocks_principle
13. Pollack Jonathan D. Park in Beijing: The political transformation of Northeast Asia [Elektronnyy resurs]. – Режим доступу: <http://www.brookings.edu/blogs/order-from-chaos/posts/2015/09/04-park-geun-hye-beijing-pollack>
14. President PARK Geun-hye announces initiatives to widen partnership with UNESCO during visit to the Organization’s Headquarters [Elektronnyy resurs]. – Режим доступу: http://www.unesco.org/new/ru/unesco/about-us/who-we-are/director-general/singleviewdg/news/president_park_geun_hye_announces_initiatives_to_widen_partnership
15. Rajaram Panda. Park in China: Assessing Middle Power Diplomacy [Elektronnyy resurs] / Panda Rajaram // Mainstream. – October 3, 2015. – VOL. LIII, No 41. – Режим доступу: <http://www.mainstreamweekly.net/article5977.html>
16. The 18th Presidential Inaugural Address “Opening a new Era of Hope” [Elektronnyy resurs]. – Режим доступу: http://www.english1.president.go.kr/activity/speeches.php?srh%5Bboard_no%5D=24&srh%5Bpage%5D=5&srh%5Bview_mode%5D=detail&srh%5Bseq%5D=2617&srh%5Bdetail_no%5D=1#sthash.8uO8CNzv.dpuf
17. Xi Jinping Holds Talks with President Park Geun-hye of ROK and Two Heads of State Agree to Make China and ROK Partners Seeking Common Development, Striving for Regional Peace, Jointly Promoting Asia’s Vitalization and Enhancing World Prosperity [Elektronnyy resurs]. – Режим доступу: http://www.fmprc.gov.cn/mfa_eng/topics_665678/xjpxzdhgixgsw/t1172038.shtml
18. Zhongwei Lu. On Park Geun-hye’s Diplomatic Thinking [Elektronnyy resurs] / Lu Zhongwei. – Режим доступу: http://www.en.gmw.cn/2015-11/02/content_17577686.htm
- Ch. South Korea’s new leader, Park Geun-hye, was pushed onto political stage by tragedy [Elektronnyy resurs] / Ch. Charlan. – Rezhym dostupu: http://www.washingtonpost.com/world/asia_pacific/for-s-koreas-park-after-tragedy-a-first-taste-of-power/2013/01/25/0dc9382e-5e30-11e2-90a0-73c8343c6d61_story.html
5. East Asia leaders agree to revive annual trilateral summit [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.japantimes.co.jp/news/2015/11/01/national/politics-diplomacy/east-asia-leaders-agree-revive-annual-trilateral-summit/#.VmHVMF6MJod>
6. EurAsia Initiative [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: http://www.mofa.go.kr/ENG/image/common/title/res/0707_eurasia_bro.pdf
7. Hwang Jaeho. The ROK’s China Policy under Park Geun-hye: A New Model of ROK-PRC Relations / Jaeho Hwang // International Journal of Korean Unification Studies. – 2014. – Vol. 23. – P. 103–130.
8. Is South Korea ready for “Madam President” [Elektronnyy resurs] // REUTERS. – December 13, 2012. – Rezhym dostupu: http://www.ajw.asahi.com/article/asia/korean_peninsula/AJ201212130005
9. Kongdan Oh. Outlook for Nation’s First Female Leader [Elektronnyy resurs] / O. Kongdan // The Korea Herald. – December 25, 2012. – Rezhym dostupu: <http://www.brookings.edu/research/opinions/2012/12/25-south-korea-oh>;
10. Kongdan Oh. Korea President Park Geun-hye: Then and now [Elektronnyy resurs] / O. Kongdan. – Rezhym dostupu: <http://www.washingtontimes.com/news/2015/oct/14/kongdan-oh-korea-president-park-geun-ye-then-and-n/?page=all>
11. Longman Dictionary of Contemporary English [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.ldoceonline.com/dictionary/middle-of-the-road>
12. Miller A. D. The Goldilock’s Principle [Elektronnyy resurs] / A. D. Miller // Foreign Policy. – 2012. – No. 15. – Rezhym dostupu: http://www.foreignpolicy.com/articles/2012/03/15/the_goldilocks_principle
13. Pollack Jonathan D. Park in Beijing: The political transformation of Northeast Asia [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.brookings.edu/blogs/order-from-chaos/posts/2015/09/04-park-geun-hye-beijing-pollack>
14. President PARK Geun-hye announces initiatives to widen partnership with UNESCO during visit to the Organization’s Headquarters [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: http://www.unesco.org/new/ru/unesco/about-us/who-we-are/director-general/singleviewdg/news/president_park_geun_hye_announces_initiatives_to_widen_partnership
15. Rajaram Panda. Park in China: Assessing Middle Power Diplomacy [Elektronnyy resurs] / Panda Rajaram // Mainstream. – October 3, 2015. – VOL. LIII, No 41. – Rezhym dostupu: <http://www.mainstreamweekly.net/article5977.html>
16. The 18th Presidential Inaugural Address “Opening a new Era of Hope” [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: http://www.english1.president.go.kr/activity/speeches.php?srh%5Bboard_no%5D=24&srh%5Bpage%5D=5&srh%5Bview_mode%5D=detail&srh%5Bseq%5D=2617&srh%5Bdetail_no%5D=1#sthash.8uO8CNzv.dpuf
17. Xi Jinping Holds Talks with President Park Geun-hye of ROK and Two Heads of State Agree to Make China and ROK Partners Seeking Common Development, Striving for Regional Peace, Jointly Promoting Asia’s Vitalization and Enhancing World Prosperity [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: http://www.fmprc.gov.cn/mfa_eng/topics_665678/xjpxzdhgixgsw/t1172038.shtml
18. Zhongwei Lu. On Park Geun-hye’s Diplomatic Thinking [Elektronnyy resurs] / Lu Zhongwei. – Rezhym dostupu: http://www.en.gmw.cn/2015-11/02/content_17577686.htm

1. Asmolov K. Konservatory v Yuzhnoi Koreie – novoie nastupleniie? [Elektronnyy resurs] / K. Asmolov. – Rezhym dostupu: <http://ru.journal-neo.org/2015/10/30/konservatory-v-yuzhnoj-koree-novoe-nastuplenie/>

2. Tolstokulakov I. Zmieneniia vo vnieshnepoliticheskom kurse Respubliki Koreia posle prikhoda k vlasti administratsii presidenta Pak Kyn Khe / I. Tolstokulakov // U karty Tikhoho okeana. Informatsionno-analiticheskii byuleten. – 2013. – No. 31(229). – C. 23–40.

3. An Initiative for Peaceful Unification on the Korean Peninsula. Dresden – beyond division, toward integration [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: http://www.english1.president.go.kr/activity/speeches.php?srh%5Bboard_no%5D=24&srh%5Bsearch_type%5D=1&srh%5Bsearch_value%5D=&srh%5Bpage%5D=2&srh%5Bview_mode%5D=detail&srh%5Bseq%5D=5304&srh%5Bdetail_no%5D=27#sthash.WWQBBDnL.dpufs

4. Charlan